

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

4^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 8 Σεπτεμβρίου 2023 με την εξής σύνθεση: Βασιλική Καραδήμα Πρόεδρος, Μαρία Μανδράκη Εισηγήτρια και Μαργαρίτα Κανάβα, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 29.06.2023 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 976/30.06.2023 προδικαστική προσφυγή της ένωσης εταιρειών με την επωνυμία «...» απαρτιζόμενη από την εταιρεία με την επωνυμία «...» και την εταιρεία με την επωνυμία «...», που εδρεύει στην «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του «...» και δη κατά της με αριθμ. 389/2023 απόφασης της ως άνω αναθέτουσας αρχής διά της οποίας, κατ' αποδοχήν του 3ου πρακτικού της επιτροπής διαγωνισμού, κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του διεθνούς, ανοιχτού διαγωνισμού με τίτλο: «...» στην διαγωνιζόμενη ένωση εταιρειών με την επωνυμία «...».

Της παρεμβαίνουσας ένωσης εταιρειών με την επωνυμία «...», απαρτιζόμενη από την εταιρεία με την επωνυμία «...» και την εταιρεία με την επωνυμία «...», που εδρεύει στο «...», η οποία άσκησε την από 05.07.2023 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) παρέμβασή της, επί σκοπώ απόρριψης της ως άνω προσφυγής και διατήρησης ισχύος της προσβαλλομένης απόφασης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017, ύψους 1.920,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό «...»

Αριθμός Απόφασης: 1315 / 2023

καθώς και ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό «...» και τις αντίστοιχες εκτυπώσεις από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ», ύψους 960,00 ευρώ έκαστο).

2. Επειδή, ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

3. Επειδή, όπως προκύπτει από τα μηνύματα που έχουν αναρτηθεί μέσω του συνδέσμου «επικοινωνία» στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (με α/α συστήματος «...»), η προσφυγή ασκήθηκε εμπρόθεσμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 361 παρ. 1 περ. α' του ν. 4412/2016 και 4 παρ.1 περ. α' του π.δ. 39/2017. Επέκεινα, εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 7 του π.δ. 39/2017 και του άρθρου 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016, ασκεί την παρέμβασή της, η ως άνω παρεμβαίνουσα ένωση εταιρειών, δοθέντος ότι διά της προσβαλλομένης αναδείχθηκε οριστική ανάδοχος της υπό ανάθεση σύμβασης και συνεπώς, ευλόγως επιδιώκει τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλομένης. Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή, εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς, διά του με αριθμ. πρωτ. 45395/589/11.07.2023 εγγράφου της αποστέλλει τις απόψεις της, επί της υπό κρίση προσφυγής, αναρτώντας το σχετικό έγγραφο στις 11.07.2023 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, προς γνώση όλων. Τέλος, η προσφεύγουσα παραδεκτώς και εμπροθέσμως υποβάλλει στις 17.07.2023 μέσω του συνδέσμου «επικοινωνία» στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, το υπόμνημα της.

4. Επειδή, με την με αριθμ. πρωτ. «...» Διακήρυξη προκηρύχθηκε ανοικτός διεθνής ηλεκτρονικός διαγωνισμός για την ανάδειξη οικονομικών φορέων του Υποέργου 2: «...» του έργου «...» του Προγράμματος «...», με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, προϋπολογισμού 384.000,00 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, ο οποίος διαγωνισμός αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων

Αριθμός Απόφασης: 1315 / 2023

(Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 22.02.2023 με Α.Δ.Α.Μ. «...», καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό «...». Στην ως άνω διαγωνιστική διαδικασία συμμετείχαν η προσφεύγουσα και η παρεμβαίνουσα ενώσεις εταιρειών, οι προσφορές των οποίων έγιναν αποδεκτές, αξιολογήθηκαν και έλαβαν τελική βαθμολογία 0,9074 και 0,9093 αντιστοίχως, συνακόλουθα δε η παρεμβαίνουσα ένωση κατατάχθηκε πρώτη στη τελική κατάταξη. Διά της προσβαλλομένης και ύστερα από τον έλεγχο των υποβληθέντων από την αναδειχθείσα προσωρινή ανάδοχο δικαιολογητικών κατακύρωσης, κατ' αποδοχή του 3^{ου} πρακτικού της επιτροπής, αναδείχθηκε η ανωτέρω οριστική ανάδοχος του υπό ανάθεση έργου. Κατά της ανωτέρω απόφασης της αναθέτουσας αρχής, στρέφεται η προσφεύγουσα, μετ' εννόμου συμφέροντος, ούσα εν προκειμένω δεύτερη στη σειρά μειοδοσίας, στρεφόμενη κατά της προσβαλλομένης απόφασης καθ' ο μέρος αφορά στην αποδοχή της προσφοράς της αναδειχθείσας οριστικής αναδόχου, ερειδόμενο (το έννομο συμφέρον) στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτου στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του (βλ. ΕΑ ΣτΕ 1216/2006, ΕΑ ΣτΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας ευλόγως να της ανατεθεί η επίμαχη σύμβαση.

5. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον πρώτο λόγο της προσφυγής της παραπονείται ότι είναι μη νόμιμη και εσφαλμένη η αποδοχή διά της προσβαλλομένης της προσφοράς της ώδε παρεμβαίνουσας ένωσης εταιρειών και συνακόλουθα η ανάδειξη της ως οριστικής αναδόχου του έργου, διότι η προσφορά της είναι απορριπτέα λόγω ανεπίτρεπτης τροποποίησης αυτής. Ισχυρίζεται ειδικότερα η προσφεύγουσα ότι όπως προκύπτει από τον φάκελο δικαιολογητικών κατακύρωσης της ένωσης εταιρειών «...» δηλώθηκε σύνθεση της ομάδας έργου διαφορετική από τη δηλωθείσα με το φάκελο δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικής προσφοράς. Στην τεχνική προσφορά της δηλώνεται ρητώς ότι η ομάδα έργου της αποτελείται από 14 στελέχη, στην περιγραφόμενη δε κατά την υποβολή της τεχνικής προσφοράς ομάδα έργου περιλαμβάνονται η «...», η οποία είχε δηλωθεί στον πίνακα της ομάδας έργου ως Υπεύθυνη «...» και η «...», η οποία είχε δηλωθεί στον πίνακα της ομάδας έργου ως «...» - Μέλος Ομάδας Έργου. Ωστόσο, όπως προκύπτει από τα υποβληθέντα δικαιολογητικά κατακύρωσης, ήτοι εκ των υστέρων και χωρίς

Αριθμός Απόφασης: 1315 / 2023

την έγκαιρη ενημέρωση της αναθέτουσας αρχής, η «...» αντικατέστησε την «...» και η «...» αντικατέστησε την «...». Υποστηρίζει περαιτέρω η προσφεύγουσα ότι από τη γραμματική διατύπωση των σχετικών όρων της διακήρυξης, συνάγεται ότι η προτεινόμενη ομάδα έργου πρέπει να αποτελείται τουλάχιστον από έξι μέλη, αλλά και ότι θα πρέπει να πληροί στο σύνολό της τα ελάχιστα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, χωρίς ουδόλως οι οικείες απαιτήσεις να περιορίζονται στα κατ' ελάχιστον από τη διακήρυξη απαιτούμενα μέλη. Συνεπεία των ανωτέρω και κατά τα ιστορούμενα στη προσφυγή, η μη υποβολή των αιτούμενων δικαιολογητικών κατά το στάδιο της υποβολής των δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου, ως εν προκειμένω, για τα στελέχη των εταιρειών της ένωσης, «...» και «...», που είχαν δηλωθεί ως μέλη της ομάδας έργου, επιφέρει κατά δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής την απόρριψη της προσφοράς, καθότι ο προσωρινός ανάδοχος αποτυγχάνει να ανταποκριθεί στην υποχρέωση απόδειξης της πλήρωσης του κριτηρίου ποιοτικής επιλογής κατά το άρθρο 2.2.6 της διακήρυξης. Επίσης, ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι η προσφορά της ένωσης εταιρειών «...» είναι απορριπτέα, διότι μετά την υποβολή της και τη δήλωση της διατιθέμενης ομάδας έργου αντικατέστησε δυο (2) από τα στελέχη της, χωρίς προηγούμενη έγκριση από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 4.5. της Διακήρυξης. Περαιτέρω, υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι, αφού κριτήριο ανάθεσης της επίμαχης σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, η οποία εκτιμάται, μεταξύ άλλων, και με το κριτήριο K4: Οργάνωση και διοίκηση Ομάδας Έργου - Καταλληλότητα και Επάρκεια της προτεινόμενης δομής, συσχέτιση των μελών της ομάδας έργου με τις δράσεις και τα παραδοτέα, στο πλαίσιο της αξιολόγησης του παραπάνω κριτηρίου, αξιολογήθηκαν τα μέλη της ομάδας έργου της ένωσης εταιρειών «...», λαμβάνοντας μάλιστα βαθμό 116, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να αντικατασταθούν, χωρίς να τροποποιηθεί εκ νέου και η βαθμολογία που έλαβε η τεχνική προσφορά της. Ενόψει των ανωτέρω, ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι η πράξη αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας ένωσης βασίστηκε σε ανακριβή ή ανύπαρκτα δεδομένα (αξιολόγηση ομάδας έργου με συμμετοχή δυο ήδη αποχωρήσαντων μελών της) και είναι, συνεπώς, ανακλητέα.

Αριθμός Απόφασης: 1315 / 2023

6. Επειδή, στην οικεία διακήρυξη, που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και δεσμεύει αμφίδρομα, τόσο την αναθέτουσα αρχή όσο και τους συμμετέχοντες, προβλέπονται τα εξής, σχετικά με τα ως άνω κρίσιμα ζητήματα: «2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οι οικονομικοί φορείς απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού να έχουν ολοκληρώσει κατά τα τελευταία τέσσερα (4) έτη (2018-2019-2020-2021) τουλάχιστον πέντε έργα που να καλύπτουν αθροιστικά το 100% του προϋπολογισμού του υπό ανάθεση έργου και το συμβατικό τίμημα του εκάστοτε έργου να πρέπει να υπερβαίνει τις 80.000€. Τα έργα πρέπει να καλύπτουν αθροιστικά τα ακόλουθα αντικείμενα: [...] Στην Ομάδα Έργου του αναδόχου θα πρέπει κατ' ελάχιστο να περιλαμβάνονται οι εξής ειδικότητες: 1. Υπεύθυνος Έργου με τα ακόλουθα προσόντα: κάτοχος πτυχίου πανεπιστημιακής εκπαίδευσης κατεύθυνσης επικοινωνίας ή/και Μάρκετινγκ ή/και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης της Ελλάδας (ΑΕΙ/ΤΕΙ) ή του εξωτερικού τουλάχιστον 8 έτη επαγγελματική εμπειρία σε δράσεις «...» εκ των οποίων 5 έτη στη διαχείριση και διοίκηση έργων. 2. Ένας (1) Υπεύθυνος Marketing και Επικοινωνίας με τα ακόλουθα προσόντα: κάτοχος πτυχίου πανεπιστημιακής εκπαίδευσης της Ελλάδας (ΑΕΙ/ΤΕΙ) ή του εξωτερικού τουλάχιστον 5 έτη επαγγελματική εμπειρία σε δράσεις «...» 3. Τέσσερα (4) Μέλη Ομάδας Έργου που να διαθέτουν τα ακόλουθα προσόντα: Ένας (1) μέλος Ομάδας Έργου κάτοχος πτυχίου πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και MBA μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στον τομέα των οικονομικών ή της διοίκησης που να διαθέτει δετή επαγγελματική εμπειρία στην οικονομική διαχείριση ή/ και στη διαχείριση και διοίκηση έργων Ένας (1) μέλος Ομάδας Έργου κάτοχος πτυχίου πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών που να διαθέτει 10έτη τουλάχιστον επαγγελματική εμπειρία σε δράσεις «...» και 5ετη εμπειρία ως «...» σε έργα «...» Ένα (1) μέλος Ομάδας Έργου κάτοχος πτυχίου πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών που να διαθέτει 6ετή εμπειρία σε δράσεις «...» κατά τη διάρκεια της οποίας να έχει ολοκληρώσει τουλάχιστον 2 έργα που απαιτούν «...» Ένα (1) μέλος Ομάδας Έργου κάτοχος πιστοποίησης Google Certification στις ενότητες «...» και να έχει δετή εμπειρία στην υλοποίηση δράσεων «...» [...] 2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής

Αριθμός Απόφασης: 1315 / 2023

Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς δια του ΕΕΕΣ κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.9.1, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παραγράφου 2.2.9.2 και κατά τη σύναψη της σύμβασης δια της υπεύθυνης δήλωσης, της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016. [...] 2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα [...] Β.4. Για την απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν: □ για την παράγραφο 2.2.6.α) κατάλογο των κυριότερων έργων, των τριών (3) τελευταίων ετών (2019, 2020, 2021), σύμφωνα με το ακόλουθο Υπόδειγμα: [...] □ για την παράγραφο 2.2.6.β) Πίνακα των στελεχών του Οικονομικού Φορέα που συμμετέχουν στην Ομάδα Έργου, σύμφωνα με το ακόλουθο υπόδειγμα: [...] ο Ο Οικονομικός Φορέας, συμπληρωματικά με τον παραπάνω Πίνακα, θα πρέπει να καταθέσει υπεύθυνες δηλώσεις συνεργασίας, των εξωτερικών συνεργατών και των υπεργολάβων, εφόσον υπάρχουν, επιπλέον όσων απαιτούνται στους όρους του άρθρου 2.2.8 περί Στήριξης σε Ικανότητες Τρίτων και υπεργολαβίας. [...] ο Βιογραφικά σημειώματα της Ομάδας Έργου ο Υπεύθυνες Δηλώσεις των μελών της Ομάδας Έργου ότι τα στοιχεία που αναφέρονται στα βιογραφικά είναι αληθή και ακριβή (δεν απαιτείται γνήσιο υπογραφής). ο Πτυχία, όπως αυτά αναφέρονται στην § 2.2.6 της παρούσας. [...] 2.3.1 Κριτήριο ανάθεσης Κριτήριο ανάθεσης της Σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει των κάτωθι κριτηρίων: [...] Κ4 Οργάνωση και διοίκηση Ομάδας Έργου - Καταλληλότητα και Επάρκεια της προτεινόμενης δομής, συσχέτιση των μελών της ομάδας της ομάδας έργου με τις δράσεις και τα παραδοτέα [...] Κριτήριο Κ4: Κρίνεται και αξιολογείται το σύστημα οργάνωσης και διοίκησης του έργου και η περιγραφή της ομάδας έργου. Πιο συγκεκριμένα, θα αξιολογηθούν: □ η προτεινόμενη δομή της ομάδας έργου, η σύνθεση και οι ρόλοι/αρμοδιότητες των μελών □ η προτεινόμενη συσχέτιση των μελών της ομάδας έργου με τις δράσεις του έργου, βάσει των προσόντων τους □ ο τρόπος συνεργασίας του αναδόχου με την Αναθέτουσα Αρχή [...] 2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα

Αριθμός Απόφασης: 1315 / 2023

αρχή στο Παράρτημα Ι της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα. [...] Ο φάκελος τεχνικής προσφοράς συγκεκριμένα θα περιλαμβάνει -κατ' ελάχιστον- τα εξής: Αναλυτική Τεχνική Προσφορά όπου θα περιγράφεται αναλυτικά: το αντικείμενο του έργου, η μεθοδολογία υλοποίησης («...»), τα τεχνικά χαρακτηριστικά για κάθε μία δράση, οι διοικητικές διαδικασίες, το χρονοδιάγραμμα του έργου, τα προσόντα και η εμπειρία των μελών της ομάδας έργου και τυχόν εξειδικευμένη εμπειρία στο σχεδιασμό και την «...». Παράλληλα, θα πρέπει να περιλαμβάνει τα κάτωθι: [...] Για την κάλυψη του Κριτηρίου Κ4: οι προσφέροντες Οικονομικοί Φορείς υποβάλλουν την αναλυτική περιγραφή της δομής και οργάνωσης της ομάδας των στελεχών που θα λάβουν μέρος στην υλοποίηση του αντικείμενου της σύμβασης (Ομάδα Έργου). Στο τμήμα αυτό της προσφοράς, παρουσιάζονται από τον Προσφέροντα: □ Πίνακας της ομάδας έργου, □ Η δομή, η σύνθεση, οι ρόλοι/ αρμοδιότητες των μελών της ομάδας – έργου, □ Η συνοχή, συνεργασία, συμπληρωματικότητα των μελών της ομάδας – έργου, καθώς και □ Η συσχέτιση των μελών της Ομάδας Έργου με συγκεκριμένες δράσεις της Σύμβασης. [...] 2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία αποκλίνει από απαραίτους όρους περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, ή δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται στην παρούσα και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών), 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας, ...»

Αριθμός Απόφασης: 1315 / 2023

7. Επειδή, από την επισκόπηση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης και δη της προσφοράς της ώδε παρεμβαίνουσας ένωσης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (με αρ. «...») προκύπτει ότι στη τεχνική της προσφορά και σχετικά με την προτεινόμενη ομάδα έργου, η ανωτέρω δηλώνει 14 Στελέχη που απαρτίζουν αυτή και συγκεκριμένα: 1.Υπεύθυνη Έργου τη «...», μόνιμο στέλεχος της «...», 2.Υπεύθυνη Marketing και Επικοινωνίας τη «...», μόνιμο στέλεχος της «...», 3.την «...» ως Μέλος της Ομάδας Έργου και Υπεύθυνη Οικονομικής Διαχείρισης έργου, 4.την «...» ως Μέλος της Ομάδας Έργου και «...», 5.τη «...» ως Μέλος της Ομάδας Έργου και Υπεύθυνη Στρατηγικού Σχεδιασμού, 6.την «...» ως Μέλος της ομάδας έργου και Υπεύθυνη «...», πρόσθετα μέλη 7. την «...» ως Μέλος ομάδας έργου και Υπεύθυνη Προωθητικών «...», 8. τον «...» ως Μέλος ομάδας έργου και Υπεύθυνος «...», 9. την «...» ως Μέλος ομάδας έργου και διοργάνωσης προωθητικών «...», 10. τη «...» ως Μέλος Ομάδας «...», 11. την «...» ως Υπεύθυνη «...», 12. την «...» ως Μέλος Ομάδας Έργου και «...», 13. την «...», «...» και 14. τον «...», «...». Στη συνέχεια της τεχνικής της προσφοράς παραθέτει η παρεμβαίνουσα τη συσχέτιση των μελών της ομάδας έργου με δράσεις και ρητώς διατυπώνει ότι «Η προσφορά ισχύει και δεσμεύει την Ένωση Εταιρειών «...». για διάστημα δώδεκα (12) μηνών από την επόμενη της διενέργειας του διαγωνισμού.» Διά της προσβαλλομένης δε, προκύπτει ότι η τεχνική της προσφορά βαθμολογήθηκε με 115,8 βαθμούς έναντι της προσφοράς της προσφεύγουσας που βαθμολογήθηκε με 102,4 βαθμούς. Στα υποβληθέντα από την παρεμβαίνουσα ένωση δικαιολογητικά κατακύρωσης και ειδικότερα, στον πίνακα της ομάδας έργου, που σύμφωνα με τους όρους της υπόψη διακήρυξης όφειλε να υποβάλει, εμφανίζεται ότι δηλώνει τα 14 μέλη που απαρτίζουν την προτεινόμενη και βάσει της τεχνικής της προσφοράς ομάδα έργου, αλλά αντί της «...» που είχε δηλωθεί ως Υπεύθυνη «...», δηλώνει τη «...» ως Μέλος Ομάδας «...» και αντί της «...», που είχε δηλώσει ως «...» και πρόσθετο μέλος της ομάδας έργου στη τεχνική της προσφορά, την «...». Περαιτέρω, δηλώνει η παρεμβαίνουσα στον πίνακα της ομάδας έργου που υποβάλλει με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης της ότι τα ανωτέρω μέλη/στελέχη αντικαθιστούν τα προτεινόμενα διά της τεχνικής της προσφοράς, που είχαν δηλαδή δηλωθεί κατά την υποβολή της προσφοράς της. Ενόψει των ανωτέρω, εμφανίζεται καταρχάς ότι διά της υποβολής των

Αριθμός Απόφασης: 1315 / 2023

δικαιολογητικών κατακύρωσης της αναδειχθείσας προσωρινής αναδόχου και ώδε παρεμβαίνουσας προκύπτει (και γνωστοποιείται στην αναθέτουσα αρχή) αλλαγή στη σύνθεση των μελών που απαρτίζουν την προτεινόμενη βάσει της τεχνικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας ομάδα έργου. Βασίμως επομένως, ισχυρίζεται η ώδε προσφεύγουσα ότι πρόκειται για ανεπίτρεπτη τροποποίηση της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, βάσει της οποίας αξιολογήθηκε και έλαβε μάλιστα μεγαλύτερη βαθμολογία στη τεχνική της προσφορά από τη προσφεύγουσα, δοθέντος επιπλέον ότι ο διαγωνισμός διέπεται από το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας τιμής. Και τούτο ειδικότερα διότι, από τη συνδυαστική εφαρμογή των προπαρατεθεισών στη σκέψη 6 της παρούσας όρων της οικείας διακήρυξης, ερμηνευομένων σύμφωνα με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζόμενων και της διαφάνειας, η αντικατάσταση μελών της ομάδας έργου αποτελεί ανεπίτρεπτη τροποποίηση της υποβληθείσας προσφοράς, η δε αποδοχή της από την αναθέτουσα αρχή παραβιάζει τις παραπάνω αρχές. Και τούτο, ανεξαρτήτως του εάν τα νέα στελέχη, προς αντικατάσταση αυτών που είχαν δηλωθεί στη τεχνική προσφορά, έχουν τα ίδια ή και περισσότερα προσόντα από τα αρχικά δηλωθέντα, δεδομένου επιπλέον ότι η προσωρινός ανάδοχος προκρίθηκε στα επόμενα στάδια του διαγωνισμού βάσει των στοιχείων της υποβληθείσας προσφοράς της. Εξάλλου, ως γνωστόν, οι εφαρμοστές, σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν.4412/2016, στις ανοιχτές διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, αρχές της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζόμενων και της διαφάνειας απαγορεύουν καταρχήν κάθε διαπραγμάτευση μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του προσφέροντος, όπερ συνεπάγεται ότι μία προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (πρβλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 4 ης Μαΐου 2017, Esaprojekt sp. z o.o., C-387/14, σκ. 37, της 7ης Απριλίου 2016, PARTNER Apelski Dariusz, C324/14, σκ., της 10ης Οκτωβρίου 2013, σκ. 62, Manova A/S, C-336/12, σκ. 31 κ.α.), ενώ, σε κάθε περίπτωση, η κλήση του προσφέροντος να διευκρινίσει την προσφορά του και η παροχή των σχετικών διευκρινίσεων δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την υποβολή στην πραγματικότητα νέας προσφοράς (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2019, Klairėdos regiono atliekų tvarkymo centras, C-927/19, σκ.

Αριθμός Απόφασης: 1315 / 2023

93 in fine, της 11ης Μαΐου 2017, Archus sp. z o.o. & Gama Jacek Lipik, σκ. 31, Manova, σκ. 36 κ.α.). Επομένως, δεδομένου ότι η παρεμβαίνουσα κατά το στάδιο της υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης δήλωσε το πρώτον νέα στελέχη στην προτεινόμενη από αυτή ομάδα έργου προς αντικατάσταση ορισμένων από αυτά που περιλαμβάνονταν στην τεχνική της προσφορά, συνεπάγεται ότι προέβη σε τροποποίηση της προσφοράς της, η οποία μη νόμιμα έγινε δεκτή, διά της προσβαλλομένης, από την αναθέτουσα αρχή.

8. Επειδή, έτι περαιτέρω, από τους σχετικούς όρους της υπόψη διακήρυξης προκύπτει ότι όταν, το κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, ως στην υπό εξέταση περίπτωση, η οποία εκτιμάται βάσει των επιμέρους κριτηρίων, των οποίων καθορίζονται ήδη αργiori οι συντελεστές βαρύτητας, το κριτήριο της προλεχθείσης «ποιότητας» - στο πλαίσιο ανάδειξης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς - αξιολογείται με την βαθμολόγηση των προσδιορισθεισών τεχνικών προδιαγραφών. Εν προκειμένω δε, οι προσφέροντες θα πρέπει να πληρούν για τη συμμετοχή τους στον διαγωνισμό, το κριτήριο της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας ως αποτυπώνεται στο άρθρο 2.2.6 της υπόψη διακήρυξης, ήτοι, ειδικότερα, να δηλώνουν και να δεσμεύουν τους ανθρώπινους πόρους τους με τη δήλωση στην τεχνική τους προσφορά συγκεκριμένης ομάδας έργου που να διαθέτει τα κατά τη διακήρυξη ελάχιστα προσόντα. Ως δε έχει κριθεί και γίνεται δεκτό, τα προσόντα που σχετίζονται με τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες πρέπει να είναι συναφή ποσοτικά και ποιοτικά με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης και ανάλογα με τον σκοπό της, αλλά και να είναι πρόσφορα να οδηγήσουν σε διακρίβωση της ικανότητας των υποψηφίων (ΣτΕ ΕΑ 660/2002, 990/2003). Επιπροσθέτως, η αξιολόγηση αυτή του αρμοδίου οργάνου πρέπει να αιτιολογείται ειδικά και να βασίζεται σε συγκριτική εκτίμηση των προσόντων των διαγωνιζομένων (βλ. ΣτΕ ΕΑ 914/2007, 382/2006, 393/2004, 253, 812, 883, 960/2003 κ.ά.). Στην προκειμένη υπόθεση και όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου αυτής, η αναθέτουσα αρχή προέβη στην αξιολόγηση και βαθμολόγηση της τεχνικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας βάσει των δεσμευτικώς δηλωθέντων σε αυτή, η προτεινόμενη δε στην τεχνική της προσφορά ομάδα

Αριθμός Απόφασης: 1315 / 2023

έργου αξιολογήθηκε ειδικώς στο ορισθέν κριτήριο Κ4 της υπόψη διακήρυξης που αφορά στην οργάνωση και διοίκηση της ομάδας έργου και ως σχετικώς ορίζεται, αξιολογείται η καταλληλότητα και επάρκεια της προτεινόμενης δομής, καθώς και η συσχέτιση των μελών της ομάδας της ομάδας έργου με τις δράσεις και τα παραδοτέα. Ενόψει τούτων, ευχερώς προκύπτει ότι η τεχνική προσφορά της παρεμβαίνουσας ένωσης αξιολογήθηκε από την αναθέτουσα αρχή και έλαβε βαθμολογία για την συγκεκριμένη, ήτοι την προτεινόμενη στη τεχνική της προσφορά ομάδα έργου, επομένως, δοθέντος ότι μετά την υποβολή της τεχνικής της προσφοράς προέβη στην αντικατάσταση μελών της ομάδας έργου, συνεπάγεται ότι η πράξη αξιολόγησης της τεχνικής της προσφοράς βασίστηκε σε ανακριβή ή σε κάθε περίπτωση διαφορετικά δεδομένα, όπερ καθιστά τούτη ανακλητέα, ως βασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Εξάλλου, νομική επιρροή δεν ασκεί το γεγονός ότι τα αντικατασταθέντα μέλη είναι “πρόσθετα” μέλη της ομάδας έργου σε σύγκριση με τα κατ’ ελάχιστον ζητούμενα από τη διακήρυξη, ως αντιτάσσουν αμφοτέρως η παρεμβαίνουσα και η αναθέτουσα αρχή, διότι εν προκειμένω η πλήρωση του κριτηρίου της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας από τη παρεμβαίνουσα, όπερ συντρέχει, δεν αναιρεί τα προεκτεθέντα και ισχύοντα όσον αφορά την ανεπίτρεπτη τροποποίηση της τεχνικής της προσφοράς. Προσέτι, η κατάρτιση και διαμόρφωση της τεχνικής προσφοράς αποτελεί ευθύνη και δέσμευση του προσφέροντα, συνακόλουθα και η σύνθεση της ομάδας έργου που δηλώνει για την άρτια εκτέλεση του έργου, καθώς, ως προελέχθη, η αξιολόγηση της αναθέτουσας αρχής ερείδεται στα όσα δεσμευτικώς δηλώνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, στο πλαίσιο εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, της διαφάνειας και της τυπικότητας που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς. Τούτων δοθέντων και καθόσον η κατά τα ως άνω πλημμέλεια αποτελεί αυτοτελές έρεισμα απόρριψης της προσφοράς, αλυσιτελώς προβάλλει η προσφεύγουσα αιτιάσεις σχετικά με τα προσόντα των νέων μελών της ομάδας έργου σε σύγκριση με αυτά των αρχικώς δηλωθέντων καθώς και σχετικά με τα έντυπα αποχώρησης των στελεχών/μελών της προτεινόμενης στη τεχνική προσφορά της παρεμβαίνουσας ομάδας έργου.

Αριθμός Απόφασης: 1315 / 2023

9. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής της ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι η προσφορά της παρεμβαίνουσας είναι απορριπτέα λόγω της υποβολής μη επικυρωθέντος πιστοποιητικού ΕΛΟΤ:1435:2009. Ισχυρίζεται ειδικότερα η προσφεύγουσα ότι στα υποβληθέντα από την ωδε παρεμβαίνουσα ένωση δικαιολογητικά κατακύρωσης, το με αριθμό «...» πιστοποιητικό ποιότητας ΕΛΟΤ 1435/2009 της εταιρείας «...», μέλους της ένωσης, φέρει ημερομηνία πιστοποίησης την 28.07.2022, εντούτοις η επικύρωση αντιγράφου του εν λόγω πιστοποιητικού από τον δικηγόρο φέρει ημερομηνία 25.07.2022, ήτοι τρεις ημέρες πριν την έκδοση του πιστοποιητικού. Επομένως προκύπτει ότι το εν λόγω πιστοποιητικό φέρει πλημμελή επικύρωση και, ως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, δεν δύναται να ληφθεί υπόψη ούτε όμως να ζητηθεί εκ των υστέρων η επικύρωσή του.

10. Επειδή, στην οικεία διακήρυξη, που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και δεσμεύει αμφίδρομα, τόσο την αναθέτουσα αρχή όσο και τους συμμετέχοντες, προβλέπονται τα εξής, σχετικά με το ως άνω ζήτημα: «2.1.4 Γλώσσα Τα έγγραφα της σύμβασης έχουν συνταχθεί στην ελληνική γλώσσα. Τυχόν προδικαστικές προσφυγές υποβάλλονται στην ελληνική γλώσσα. Οι προσφορές, τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτές, καθώς και τα αποδεικτικά έγγραφα σχετικά με τη μη ύπαρξη λόγου αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Τα αλλοδαπά δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα, επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις κείμενες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα -εταιρικά ή μη- με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δηλαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς, αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες, μαθηματικούς τύπους και σχέδια, που είναι δυνατόν να διαβαστούν σε κάθε γλώσσα και δεν είναι απαραίτητη η μετάφραση τους, μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική. Κάθε μορφής επικοινωνία με την αναθέτουσα αρχή, καθώς και μεταξύ αυτής και του αναδόχου, θα γίνονται υποχρεωτικά στην ελληνική

Αριθμός Απόφασης: 1315 / 2023

γλώσσα. [...] 2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης Όσον αφορά στα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς, απαιτείται να διαθέτουν τα παρακάτω πιστοποιητικά διασφάλισης ποιότητας: i. Το πρότυπο Πιστοποίησης Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας με πεδίο εφαρμογής Υπηρεσιών Δημοσιότητας και Μάρκετινγκ ISO 9001:2015 ή μεταγενέστερο του εν ισχύ από ανεξάρτητο φορέα πιστοποίησης, διαπιστευμένο από τον ΕΣΥΔ ή ισότιμο οργανισμό, με πεδίο εφαρμογής της πιστοποίησης το οποίο θα καλύπτει το αντικείμενο της σύμβασης που προκηρύσσεται με την παρούσα. ii. Με το Πρότυπο Πιστοποιητικό ΕΛΟΤ: 1435:2009 “ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ-ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ” ή αντίστοιχο, από διαπιστευμένους φορείς πιστοποίησης. iii. Με το Πρότυπο Πιστοποιητικό Πιστοποίησης Συστήματος Ασφάλειας Πληροφοριών ISO 27001:2013 ή άλλο ισοδύναμο (Πρότυπο Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών), διαπιστευμένο από τον ΕΣΥΔ ή ισότιμο οργανισμό. iv. Με το Πρότυπο Πιστοποιητικό Πιστοποίησης Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001:2015 ή άλλο ισοδύναμο, διαπιστευμένο από τον ΕΣΥΔ ή ισότιμο οργανισμό [...]

2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα [...] B.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα πιστοποιητικά της ως άνω παραγράφου 2.2.7.» Όπως δε γίνεται παγίως δεκτό από τη νομολογία, το πιστοποιητικό ISO συνιστά αποδεικτικό έγγραφο συνδρομής τεχνικής προδιαγραφής, και δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση τεχνικό φυλλάδιο ή έντυπο με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, αλλά διαφοροποιείται από αυτά δοθέντος ότι τα τελευταία δεν έχουν δύναμη πιστοποίησης- απόδειξης, αλλά συνιστούν έγγραφα ενημερωτικού χαρακτήρα, τα οποία χρησιμοποιούνται για εμπορικούς σκοπούς, στο πλαίσιο προώθησης των προϊόντων του κατασκευαστή στις αγορές κ.λπ. (βλ. ΑΕΠΠ 116/2019, ΔΕφΚομ 15/2019, ΔΕφΑθ 525/2013, 632/2013, ΔΕφΧαν 39/2013, ΣΤΕ 745/2011, 277/2011]. Στην προκειμένη υπόθεση προκύπτει ότι η ημερομηνία επικύρωσης του υποβληθέντος από την παρεμβαίνουσα πιστοποιητικού ποιότητας ΕΛΟΤ 1435/2009 είναι πρότερη (25.07.2022) της ημερομηνίας χορήγησης της πιστοποίησης (28.07.2022), όπερ αποτελεί πλημμέλεια η

Αριθμός Απόφασης: 1315 / 2023

οποία ωστόσο δύναται να θεραπευθεί στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 103 του ν. 4412/2016. Δοθέντος εντούτοις ότι κατά τα κριθέντα στις σκέψεις 7-8 της παρούσας, η προσφορά της παρεμβαίνουσας ενέχει πλημμέλεια που αποτελεί αυτοτελές έρεισμα απόρριψης της προσφοράς της, συνεπάγεται ότι εν προκειμένω η κλήση της αναθέτουσας αρχής προς συμπλήρωση του ως άνω δικαιολογητικού κατακύρωσης, παρίσταται αλυσιτελής.

11. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η εξεταζόμενη προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή και να ακυρωθεί η προσβαλλομένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής καθ' ό μέρος έκανε αποδεκτή τη προσφορά της παρεμβαίνουσας ένωσης και την ανέδειξε οριστική ανάδοχο. Αντιστοίχως, η παρέμβαση πρέπει να απορριφθεί, το δε παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να επιστραφεί, κατά το άρθρο 365 παρ. 5 του ν. 4412/2016.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται τη προσφυγή.

Ακυρώνει την με αρ. 389/2023 απόφαση της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό.

Απορρίπτει τη παρέμβαση.

Ορίζει την επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου στη προσφεύγουσα.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 8 Σεπτεμβρίου 2023 και εκδόθηκε στις 22 Σεπτεμβρίου 2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΑΔΗΜΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ